

ในปัจจุบันนี้ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้รุดหน้ากว่าความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และเป็นสาเหตุสืบเนื่องให้เกิดความยุ่งยากในการสื่อความหมาย และความคิดนี้กระหว่างกันมากยิ่งขึ้น ปัญหาความยุ่งยากที่ปรากฏในผลของการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของเด็กวัยรุ่น พบว่า เด็กวัยรุ่นส่วนมากรู้สึกว่ามีปัญหาส่วนใหญ่ เนื่องมาจากผู้ใหญ่ไม่เข้าใจจิตใจของคน ทั้งนี้แสดงว่าผู้ใหญ่และเด็กไม่สามารถสนองความต้องการของกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ใช้ประสบการณ์ในอดีตมาแก้ไขปัญหายุ่งยากในปัจจุบัน จึงไม่สามารถจะเข้าใจความคิดและความมุ่งหวังของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันได้เพียงพอ ดังที่สุจินต์ บริสุทธี ได้กล่าวว่า เด็กและเยาวชนของเรา กำลังแยกตัวออกจากผู้ใหญ่ โดยที่ผู้ใหญ่เองไม่ยอมรับรู้ถึงความต้องการของเด็ก เด็กที่อยู่บ้านก็ถูกพ่อแม่สั่งสอน ตักเตือน คว้าให้อยู่ในโอวาท พอไปโรงเรียนครูก็ให้ทำหรือเรียนสิ่งที่ครูคิดว่าถูก เด็ก ๆ จะโต้แย้งในเรื่องใด ๆ ไม่ได้ทั้งสิ้น *

ความขัดแย้งกันในทางความคิดระหว่างเด็กวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กวัยรุ่นเกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ จึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาต่อครอบครัว ต่อโรงเรียนและต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะเวลาภายหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมา เยาวชนไทย

* สุจินต์ บริสุทธี. "การศึกษาเพื่อเยาวชนรุ่นใหม่," สยามรัฐ (๗ ตุลาคม ๒๕๑๖), หน้า ๘.

ต่างพากันตื่นตัวให้ความสนใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างมาก และยังพยายามที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วย เช่นปัญหาความยากจน ปัญหาชาวนา ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการจราจร เป็นต้น แต่เนื่องจากปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อน เกินกว่าความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของเยาวชนที่จะแก้ไขได้ จึงกลายเป็นว่าเยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากแก่สังคมเพิ่มมากขึ้นอีก เนื่องจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และไม่เข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง ผลที่ตามมาก็คือ เกิดความขัดแย้งระหว่างเยาวชนกับสังคม ซึ่งก่อให้เกิดปฏิกริยาต่อต้านอย่างรุนแรง จนเป็นที่น่าวิตกทั้งในระดับอุดมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เช่นการเรียกร้องสิทธิ การประท้วงการบริหารงานภายในโรงเรียน หรือการบริหารประเทศของรัฐบาล ซึ่งเป็นสาเหตุให้มีการปฏิรูป ปฏิวัติการปกครองบ้านเมืองมาหลายครั้งหลายคราจนถึงปัจจุบัน

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นได้เปลี่ยนแปลงไปในทางไม่น่าพึงปรารถนาของครู-อาจารย์ และผู้ปกครอง นักเรียนชาย หญิงในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลายโรงเรียนได้ออกไปร่วมสมทบมีบทบาททางการเมืองร่วมกับบรรดานิสิตนักศึกษาตามสถาบันต่าง ๆ ในโรงเรียน นักเรียนก็มีพฤติกรรมแสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าที่เดิมาแล้ว นักเรียนกล้าที่จะวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของโรงเรียน คัดค้านความคิดเห็นของพ่อแม่ การแสดงออกอย่างเสรี เป็นตัวของตัวเองในทางที่ขัดคอกฎหมายและระเบียบวินัย ความประพฤติกิริยาท่าทางที่แสดงออกในบางครั้งดูเหมือนว่าขาดความเคารพต่อผู้ใหญ่และครู-อาจารย์ นักเรียนหลายกลุ่มมองดูครู-อาจารย์และพ่อแม่ ผู้ปกครองของตนว่ามีความคิดเห็นโบราณ คร่ำครึไม่ทันสมัย และจ่ำกืดลึทึ เสรีภาพของเขา ซึ่งเขาจะไม่ยินยอมปฏิบัติตามอีกต่อไป

พฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นนี้ ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งจะเห็นว่า มีสาเหตุหลายประการด้วยกัน ประการแรก เป็นสาเหตุจากทางครอบครัว ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองในสมัยปัจจุบันส่วนใหญ่ต่างต้องออกไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจการครองชีพที่สูงขึ้น จึงไม่มีเวลาที่จะพบปะและดูแลอบรมสั่งสอนลูกได้เพียงพอ

ชีวิตในเมืองใหญ่ที่เร่ร่อนตั้งแต่ต้นเช้าจนถึงเข้านอน บางครอบครัวลูกไม่ได้พบหน้าพ่อแม่เป็นเวลาหลาย ๆ วัน การอบรมมนัสย์และปลูกฝังลูกให้เป็นผู้มีค่านึกคิดในทางที่ถูกที่ควร มีศีลธรรม จริยธรรม งามงามตามประเพณีไทย จึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะทำให้ได้ผลเต็มที่

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอันเนื่องมาจากความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชนที่ไม่สมดุลกัน ทำให้บรรดาเยาวชนวัยรุ่นมีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเดิม ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาเยาวชนติดยาเสพติด ปัญหาขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่เคารพบิดามารดา ครู-อาจารย์ นิยมความสุรุษสุราย ฟูมเฟื่อย เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากรายงานสถิติที่อาญาบางอย่างที่เกิดจากการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และจากเอกสารของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็ก และเยาวชนกรมตำรวจไ้รายงานว่ สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีปัญหาทางความประพฤติ คือสาเหตุความบกพร่องของครอบครัว เช่นการแตกแยก การหย่าร้าง การไม่เอาใจใส่บุตร และหลงอบายมุข เป็นต้น สาเหตุเกี่ยวกับโรงเรียนและการศึกษา เช่นโรงเรียนและครูไม่เพียงพอ ขาดการส่งเสริมกีฬาและกิจกรรมที่เหมาะสม ขาดครูที่มีคุณสมบัติ เป็นต้น สาเหตุเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่นหนังสือพิมพ์ สื่อมวลชน เศรษฐกิจ รวมแล้วปัญหาพฤติกรรมของ เยาวชนมีสาเหตุมาจากหลาย ๆ ด้านด้วยกัน

ปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่บิดา มารดา ผู้ปกครองและครู โดยทั่วไป แต่ละฝ่ายต่างพากันปิดความรับผิดชอบให้แก่ผู้อื่นและมีการกล่าวโทษกันและกัน ดังที่ ช่วย แสงสุชาติ กล่าวว่ พ่อแม่ก็โทษครูว่าอบรมเด็กไม่ดี ครูก็โทษพ่อแม่ว่าปล่อยปละละเลย เด็กไม่ดูแลปกครอง เด็ก บ้านก็โทษว่คว่า ภิกษุสงฆ์ไม่ดำรงตนอยู่ในฐานะที่จะยกกระคัมวิญญานของปวงชน วัดก็โทษบ้านว่าทาง เห็น ไม่นำพาตอคำสอนของพระภิกษุสงฆ์ นอกจากนั้น ในส่วนตัวเด็กซึ่งเป็นตัวการของการกล่าวโทษกันก็ยังมีโทษผู้ใหญ่และครู-อาจารย์ว่ เป็นบุคคลล้าสมัย ไม่ให้เสรีภาพ และคอยขัดขวาง

ความเจริญเติบโตของเด็ก

สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือ โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของไทยส่วนใหญ่ เกือบจะทั้งหมดยังคงดำเนินการสอนวิชาศีลธรรม จริยธรรมตามระบบเก่า ครูยังคงมุ่งสอนแต่เนื้อหาวิชาให้ครบตามหลักสูตร การทดสอบวัดผลส่วนใหญ่เป็นการวัดความจำ มิได้เน้นในค่านิให้นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงเรียนวิชาศีลธรรม จริยธรรมเพียงเพื่อให้สอบไล่คะแนนเท่านั้น นักเรียนมิได้รับการฝึกฝนอบรมดูแลให้ประพฤติปฏิบัติตนตามข้อธรรมะที่ได้เรียนมาอย่างจริงจัง ดังที่ละออ การุณยวณิช ศาสตราจารย์ทางการศึกษาได้กล่าวถึงปัญหาการจัดการศึกษาค้นจริยธรรมไว้ว่า เท่าที่ผ่านมา แผนการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับ ต่างให้ความสำคัญแก่จริยศึกษามาก แต่ในทางปฏิบัติ จริยศึกษาในหลักสูตรได้ลดความสำคัญลง กลายเป็นวิชาหนึ่ง เหมือนเป็นส่วนหนึ่งของพุทธศึกษา เพราะการสอนและการสอบ เป็นการส่งเสริมและวัดความจำ มิได้ให้หลักสำคัญที่จะทำให้นักเรียนคิด และปฏิบัติให้ถูกทาง หรือ เน้นพฤติกรรมกรรมการแสดงออกจริงในชีวิตประจำวัน ^๒

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมของ เยาวชนไทยที่เป็นปัญหาในสังคมปัจจุบัน เป็นผลมาจากเด็กไม่ได้รับการอบรมฝึกฝนควบคุมและแนะแนวทางประพฤติปฏิบัติที่ถูกที่ควร เสียตั้งแต่คน นักทฤษฎีต่าง ๆ ยอมรับว่าการปลูกฝังจริยธรรม

ช่วย แสงสุชาติ. ใครเป็นผู้สอนจริยศึกษา อนุสรณ์งานฌาปนกิจศพ ครูสร้อย ชอบฝึก, (พระนคร : โรงพิมพ์การช่างวุฒศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๖): ๒๒.

^๒ ละออ การุณยวณิช. พุทธศาสนาและการอยู่รอดของชาติไทย (พิมพ์โลก : โรงพิมพ์ระกูลไทย ๒๕๑๙): ๘.

เริ่มตั้งแต่วัยทารก และวัยเด็กเล็กเป็นวัยแห่งการเตรียมตัว เพื่อเข้าเป็นสมาชิก
 ในสังคมใหญ่ กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุดคือ
 สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง รองลงมาคือโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถม
 และมีมัธยมศึกษา นอกจากนี้ในปัจจุบันก็ยังมีสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์
 รายวันรายสัปดาห์ ซึ่งมีส่วนในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กด้วยเป็นอย่างมาก
 โดยเฉพาะเด็กในเมืองใหญ่ สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุจะมีอิทธิพลในทาง
 ปลูกฝังจริยธรรมของเด็กส่วนหนึ่ง เพราะเด็กจะรับเอาความคิด และตัวอย่างจาก
 โทรทัศน์ได้เร็วโดยไม่รู้ตัว

ตามปกติแล้ว บิคา มารคา ไม่สู้จะตระหนักในความสำเร็จของบทบาทหน้าที่
 ของตนในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็ก นักจิตวิทยาพบว่า เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
 จากผู้อื่นโดยที่ผู้อื่นตั้งใจจะสั่งสอนหรือไม่ก็ตาม ความจริงจึงอยู่ที่ว่าเด็กจะคิดใ้ไหน
 ก็ยอมจะต้องอยู่ในใกล้ชิดผู้ใหญ่ที่มีจริยธรรมสูง ซึ่งเด็กพร้อมที่จะเลียนแบบ โดยเฉพาะ
 คือ บิคา มารคา และครูอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในใกล้ชิดเด็กมากกว่าผู้อื่น

นอกจากนี้ สังคมและบุคคลที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กก็มีอิทธิพลต่อการเลียนแบบ
 อย่างของเด็กทางหนึ่ง โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ใน
 ในช่วงของการพัฒนาจริยธรรมระยะหนึ่ง วัยนี้ทัศนคติและค่านิยมจะมีส่วนสำคัญในการ
 เลือกลง และตัดสินใจประพฤติปฏิบัติตนของเด็กมาก เด็กจะสังเกต เรียนรู้และเลียนแบบ
 อย่างจากผู้ใหญ่ในสังคมแวดล้อม ฉะนั้น ถ้าเด็กได้แบบอย่างที่ดี เด็กก็จะพลอยดีตาม
 แต่เราต้องยอมรับว่า แบบอย่างที่ไม่ดีก็มีมากในสังคมปัจจุบัน จึงเป็นการยากที่เด็ก
 วัยรุ่นจะตัดสินใจเลือกยึดถือตัวอย่างใดจึงจะเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

นอกจากนี้ยังมีสาเหตุที่ควรจะต้องกล่าวถึงอีกประการหนึ่งคือ ตัวอย่างพฤติกรรม
 ที่ไม่พึงปรารถนาของนิสิตนักศึกษาที่แสดงออกต่อผู้บริหารการศึกษาในระดับสูง ต่อการ
 บริหารบ้านเมืองของรัฐบาลยุคต่าง ๆ ที่นานา ทำให้เด็กเรียนวัยรุ่นตื่นตัว และนำมา
 ปฏิบัติตามอย่างไร้โรงเรียน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเป็นความขัดแย้งระหว่างครูกับนักเรียน

และระหว่างนักเรียนกับผู้บริหาร โรงเรียน นักเรียนต่างรวมตัวกันแสดงพฤติกรรม
ต่อต้านครูและโรงเรียน บางครั้งถึงกับตั้งชื่อเรียกโรงเรียนต่าง ๆ ต่อโรงเรียน อันเป็น
การฝ่าฝืนระเบียบวินัย ก่อให้เกิดความไม่สงบและเป็นตัวอย่างอันไม่พึงปรารถนาใน
โรงเรียนอีกด้วย

✓ * วัฒนธรรมต่างชาติ เป็นสาเหตุสำคัญซึ่งทำลาย กระจายวงศ์กล่าวไว้ว่า
ในปัจจุบันนี้กระแสวัฒนธรรมต่างชาติได้ไหลบ่าเข้าสู่ประเทศไทยในรูปแบบต่าง ๆ มาก
ขึ้นโดยลำดับ วัฒนธรรมเหล่านั้นบางอย่างก็เหมาะสมกับสภาพการดำรงชีวิตของคนไทย
สมัยปัจจุบัน แต่วัฒนธรรมบางอย่างก็ทำลายเอกลักษณ์และความงามของวัฒนธรรมไทย
อย่างน่าเสียดาย ประการสำคัญ อนุชนของเราบางส่วนได้ลืมคำกับวัฒนธรรมที่ไม่พึง
ประสงค์นั้นโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ภาวะการณ์เช่นนี้จึง เป็นความเปลี่ยนแปลงที่น่า
ห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่น
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่พึงปรารถนาถึงกล่าวแล้ว จึง
สนใจใคร่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมในสถานที่เกี่ยวกับ
ค่านิยมทางจริยธรรมที่สำคัญบางประการ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังค่านิยม
ทางจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชาย
และหญิง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และ

กลาย กระจายวงศ์, "ชีวิตไทยปักษ์ใต้," วารสารวิชาพิเศษ
(มีนาคม - พฤษภาคม ๒๕๒๑ และ มิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๒๑) : หน้าบทนำ.

โรงเรียนสหศึกษาประเภทสาธิต ในเรื่องความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความ
กตัญญูแก่เวที ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม ความ
อดทน การประหยัดและออมทรัพย์ และความเคารพอาวุโส

๒. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม
ของนักเรียนกับ

- ๒.๑ ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว
- ๒.๒ พื้นฐานการศึกษาของบิดา-มารดา
- ๒.๓ สภาพอาชีพของบิดามารดา
- ๒.๔ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย
- ๒.๕ ลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดา

สมมุติฐาน

สมมุติฐานในการวิจัยคือ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม
แตกต่างกันตามองค์ประกอบต่อไปนี้

- ๑. ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว
- ๒. พื้นฐานการศึกษาของบิดามารดา
- ๓. สภาพอาชีพของบิดามารดา
- ๔. สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย
- ๕. ลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีขอบเขตดังนี้

- ๑. ตัวอย่างประชากรที่นำมาวิจัยครั้งนี้คัดเลือกจากนักเรียนที่กำลังศึกษา
อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนสาธิต

ในกรุงเทพมหานคร ประเภทละ ๒ โรงเรียน รวม ๒ โรงเรียน แบ่งออกเป็นนักเรียนชาย ๓๐๐ คน
นักเรียนหญิง ๓๐๐ คน รวม ๖๐๐ คน

๒. การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม
ของนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้เท่านั้น

- ๒.๑ ความรับผิดชอบ
- ๒.๒ ความซื่อสัตย์สุจริต
- ๒.๓ ความกตัญญูทดแทน
- ๒.๔ ความมีระเบียบวินัย
- ๒.๕ ความเสียสละ
- ๒.๖ ความอดทน
- ๒.๗ ความยุติธรรม
- ๒.๘ ความอดุสสาหะ
- ๒.๙ การประหยัดและออมทรัพย์
- ๒.๑๐ ศีล ๑๐

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้คำถามปรนัยแบบให้เลือกตอบ
(Multiple Choice) สำหรับถามองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนและ
พื้นฐานทางครอบครัว และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรม
เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale)

- ๔. องค์ประกอบในการศึกษาเปรียบเทียบจัดขอบเขตดังนี้
 - ก. สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนจัด ๔ ระดับคือ
 - ๑. ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท
 - ๒. ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท
 - ๓. ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท
 - ๔. สูงกว่า ๘,๐๐๐ บาท
 - ข. พื้นฐานทางการศึกษาของบิดามารดาจัดเป็น ๔ ระดับคือ

- ๑. คำกว่า ม. ๖ หรือ มศ. ๓
- ๒. ม. ๖ หรือ มศ. ๓
- ๓. เตรียมอุดมหรือ ม. ๘ หรือ มศ. ๕
- ๔. อาชีวศึกษา
- ๕. อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นสูง
- ๖. ปริญญาตรี
- ๗. ปริญญาโท
- ๘. ปริญญาเอก
- ค. พื้นฐานทางอาชีพของบิดามารดา จำแนกเป็นกลุ่ม
 - ๑. รัฐบาลการ
 - ๒. ธุรกิจ ลูกจ้าง
 - ๓. อุตสาหกรรม
 - ๔. เกษตรกรรม
 - ๕. อื่น ๆ (ระบุ).....
- ง. สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน แยกเป็น ๒ ประเภทคือ
 - ๑. อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
 - ๒.อยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร หรือชานเมือง
- จ. การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของบิดา-มารดาบุตร แยกออกเป็น

๓ ลักษณะ

- ๑. การเลี้ยงดูที่บิดา-มารดาดูแลเข้มงวดกวดขันมาก
(Authoritative Rearing)
- ๒. การเลี้ยงดูที่บิดา-มารดาไม่เข้มงวดกวดขันมากนัก แต่ไม่ปล่อยอิสระเสรีมากนัก (Democratic Rearing)
- ๓. การเลี้ยงดูที่บิดา-มารดาปล่อยอิสระเสรีมาก
(Laissez-faire Rearing)

ขอตกลง เบื้องต้น

๑. ผู้วิจัยถือว่านักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทุกคนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมในค่านต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วในวัตถุประสงค์ จากการศึกษาตามหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม ปัญหาสังคมไทย ประชากรศึกษา ฯลฯ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วเหมือนกันทุกคน

๒. ผู้วิจัยถือว่า แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองชุดนี้ครอบคลุมเนื้อหาสามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์

๓. กลุ่มประชากรที่นำมาถือว่าเป็นตัวแทนประชากร คือนักเรียนชายหญิงในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานครจริง

ข้อจำกัดของการวิจัย

๑. ความคลาดเคลื่อนอาจเนื่องมาจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนซึ่งอาจตอบไม่ตรงกับความคิดเห็นอันแท้จริงตามที่ตนตระหนัก เพราะอาจคำนึงถึงผลได้ผลเสียหรือปรึกษาเพื่อน ๆ

๒. ผู้วิจัยให้คะแนนคำตอบแต่ละข้อมีความสำคัญเท่ากัน ซึ่งคำตอบแต่ละข้ออาจมีความสำคัญต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลให้การวิจัยบกพร่องได้

๓. ตัวแปรเกินบางตัวที่ไม่ได้ควบคุม เช่นอายุ เพศ ปัญญา ประสบการณ์ ความสนใจและตัวการอื่น ๆ ที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักเรียน ย่อมมีผลทำให้การวิจัยไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

๔. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้มีจำนวน ๒๐๐ คน ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร อาจจะใช้เป็นตัวแทนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมดในพระนครไม่ได้ อาจจะทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปบ้าง

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

๑. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในค่านจริยธรรมและค่านิยม
๒. สำหรับโรงเรียน ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนสังคมศึกษาทางค่านจริยธรรม และเป็นหัวข้อการอบรมนักเรียนในโรงเรียนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้
๓. สำหรับสถาบันการฝึกหัดครูอาจจะใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการเตรียมครูและครูฝึกสอนที่จะออกไปสอนวิชาศีลธรรม จริยธรรม และหน้าที่พลเมืองในโรงเรียนต่อไป
๔. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อ ในค่านจริยศึกษา สังคมศึกษา จิตวิทยาการศึกษา และวิธีสอน

คำจำกัดความ

ความคิดเห็น (Opinions) หมายถึงความเชื่อหรือความรู้สึกละเฉพาะตัวของนักเรียนที่แสดงออกต่อคำถาม ซึ่งไม่เป็นการผิดหรือถูก แต่เป็นไปในทางเห็นด้วย ไม่แน่ใจ หรือไม่เห็นด้วย

พจนานุกรมทางการศึกษาให้ความหมายว่าเป็นความเชื่อความคิด ความรู้สึกประทับใจ การตัดสินใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์ หรือชั่งน้ำหนักว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่^๑

๑

Carter V. Good, Dictionary of Education, (New York: McGraw-Hill Book Company, 1973), p. 399.

ค่านิยม (Values) หมายถึงความรู้สึก ความคิด พฤติกรรมและสิ่งอื่นที่คนในสังคมใดสังคมหนึ่ง เห็นว่ามีคุณค่าและยอมรับปฏิบัติตาม ค่านิยมอาจจะดี มีประโยชน์ต่อสังคมหรือไม่ก็ได้

จริยธรรม (Moral) หมายถึงความประพฤติ ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม อันจะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ค่านิยมทางจริยธรรม คือแบบแผนความประพฤติที่ดีในอุดมคติที่สังคมยอมรับ ค่านิยมทางจริยธรรมอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสังคมเห็นว่าไม่เหมาะสม

✓ ความรับผิดชอบ หมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง ทั่วถึง ความเพียรและความละเอียดรอบคอบ ยอมรับความผิดหรือความชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

✓ ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึงการประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจต่อตนเองและผู้อื่น

ความกตัญญูกตเวทิตะ หมายถึงความเป็นผู้มี ความสำนึกในความช่วยเหลือของผู้อื่นที่ทำความแก่คนหรือประโยชน์ที่ตนได้รับจากสัตว์ หรือสิ่งของ และสนองคุณตามสถานภาพ

✓ ความมีระเบียบวินัย หมายถึงการปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบังคับ กฎหมาย มารยาท และศีลธรรม

ความเสียสละ หมายถึงการละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ การช่วยเหลือกันควยกำลังแรง กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา

✓ ความอดทน หมายถึงความสามารถอดทนต่อความทุกข์ทั้งทางกาย วาจา ใจและทนต่อความโลภ โกรธ หลง

ความยุติธรรม หมายถึงการปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความจริงและเหตุผล ไม่ลำเอียง

๙ ความอดสาหัส หมายถึงความพยายาม ความบากบั่นในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้สำเร็จ โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบาก

๑๐ การประหยัดและออมทรัพย์ หมายถึงการรู้จักใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง รู้จักแบ่งส่วนรายได้ และเก็บทรัพย์ส่วนหนึ่งไว้ใช้ในเวลาค่าเป็น หรือเป็นทุนสำรองต่อไป

๑๑ การเคารพอาวโส หมายถึงความรู้สึกรู้จักคิดและการปฏิบัติต่อบุคคลที่มีอาวุโสกว่าด้วยความเคารพ อ่อนน้อม มีความเกรงใจ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สายสามัญ ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิตตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในปีการศึกษา ๒๕๒๒